Bijlage 1 Vangnetuitkering en objectief verdeelmodel BUIG

Vangnetuitkering

Wanneer de uitkeringslasten het BUIG-budget overschrijden kunnen gemeenten onder voorwaarden in aanmerking komen voor een zogenaamde vangnetuitkering: een eenmalige compensatie voor het ontstane tekort. De hoogte van de uitkering is gerelateerd aan de hoogte van het BUIG-tekort.

Voorwaarden vangnetuitkering:

1. over 2023 moet sprake zijn van een tekort dat meer bedraagt dan 7,5% van het definitief over dat jaar toegekende BUIG-budget als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;
2. over 2021, 2022 en 2023 moet sprake zijn van een gecumuleerd tekort dat meer bedraagt dan 7,5%, berekend over alleen het definitief over 2023 toegekende BUIG-budget.

Hoogte vangnetuitkering:

- Tekort ter hoogte van 7,5% van BUIG-budget: eigen risico gemeente, geen compensatie
- Deel tekort ter hoogte van 7,5% tot 12,5% van BUIG-budget: 50% compensatie
- Deel tekort groter dan 12,5% van BUIG-budget: 100% compensatie

De totale BUIG-lasten (uitkeringslasten en verstrekte loonkostensubsidies) bedroegen voor Etten-Leur in 2023 € 12,5 mln. Met het in 2023 toegekende BUIG-budget van € 11,1 mln. betekent dit een BUIG-tekort van ruim € 1,3 mln. De hoogte van de vangnetuitkering komt daarbij op **€ 264.245**.

Berekening vangnetuitkering gemeente Etten-Leur

Voorwaarde 1: Bedraagt het tekort 2023 meer dan 7,5%?	Ja
A) Budget BUIG	€ 11.161.183
B) BUIG-lasten (relevante bestedingen voor vangnet)	€ 12.526.762
C) Resultaat (A-B) (bij een negatief bedrag is sprake van een tekort)	-/- € 1.365.579
D) Resultaat in % (C/A)	-/- 12,24%

Voorwaarde 2: Is het resultaat 2021, 2022 en 2023 een tekort en bedraagt dit meer dan 7,5%?	Ja
A) Budget 2023	€ 1.161.183
B) Resultaat 2021 en 2022 opgeteld bij resultaat 2023:	-/- € 1.294.843
Resultaat 2021	€ 493.357
Resultaat 2022	€ -422.620
Resultaat 2023	€ 1.365.579
C) Resultaat in % (B/A)	-/- 11,60%

2. Berekening relevant tekort vangnetuitkering	
A) Netto uitkeringslasten	€ 12.526.762
B) Budget BUIG 2023	€ 11.161.183
C) Relevant resultaat in bedrag voor vangnet: **(B-A)**	-/- € 1.365.579

C1) Relevant resultaat in % **(C/B)**		-/- 12,24%
3. Berekening vangnetuitkering (tekort groter dan 7,5%) volgens:		
D) Eigenrisicodrempel (toegangseis) (7,5% van het toegekende budget B)	€	837.089
E) Tekort -/- eigenrisicodrempel **(C-D)**	€	528.491
Hoogte vangnetuitkering (Totaal van **F1** t/m **F3**):	**€**	**264.245**
F1) Tekort 0 % t/m 7,5%, berekend over **B (0% compensatie)**	€	0
F2) Tekort meer dan 7,5% t/m max. 12,5%, van **B (50% compensatie)**	€	264.245
F3) Tekort meer dan 12,5%, van **B (100% compensatie)**	€	0

BUIG-verdeelmodel

Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget BUIG beschikbaar voor de bekostiging van bijstandsuitkeringen (uitkeringen Participatiewet, Ioaw, Ioaz, Besluit Bijstandsuitkeringen Zelfstandigen BBZ) en loonkostensubsidies voor werkzoekenden met een arbeidsbeperking. In 2023 ging het om een macrobudget van ruim € 6,2 miljard, aangevuld met een budget van € 415 miljoen voor het verstrekken van loonkostensubsidies.

Het deel van het budget dat bestemd is voor bijstandsuitkeringen wordt verdeeld over gemeenten op basis van een grondslag die afhankelijk is van de gemeentegrootte:

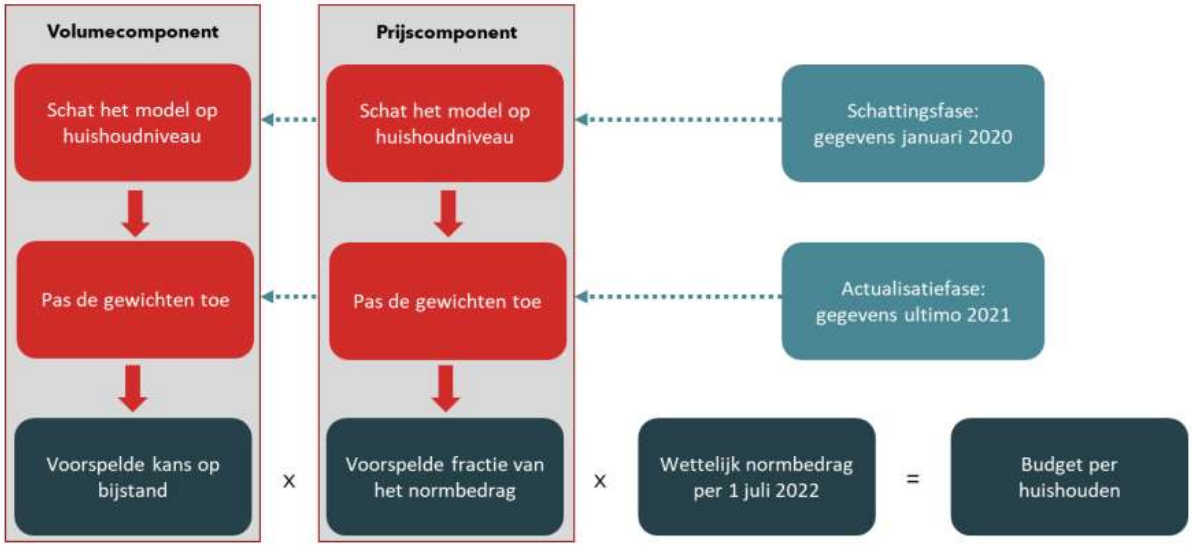
- Kleine gemeenten (tot 15.000 inwoners): historische verdeelmodel waarbij het budget gebaseerd wordt op historische bijstandsuitgaven
- Middelgrote gemeenten (25.000-40.000 inwoners): combinatie van historisch en objectief verdeelmodel
- Grote gemeenten (meer dan 40.000 inwoners): volledig objectief verdeelmodel.

Op grond van inwonertal wordt het BUIG-budget voor Etten-Leur volledig berekend op basis van het objectieve verdeelmodel.

Objectief verdeelmodel

Dit verdeelmodel bestaat uit een volume- en een prijscomponent. In de volumecomponent wordt de kans op bijstand van een huishouden ingeschat en in de prijscomponent staat de hoogte van de uitkering als fractie van het wettelijke normbedrag per huishouden centraal.

Voor het bepalen van het verwachte bijstandsvolume berekent het verdeelmodel op huishoudniveau de kans op bijstand. Deze kans wordt berekend op basis van huishoud- en persoonskenmerken die een uitlegbare relatie met de bijstand hebben en niet beïnvloedbaar zijn door gemeenten. Het gaat bijvoorbeeld om leeftijd, huishoudenssamenstelling, migratieachtergrond, zorggebruik, de buurt waar dit huishouden woont (overlast en onveiligheid) en het gebruik van andere uitkeringen. Daarnaast wordt rekening gehouden met indicatoren op regioniveau, zoals de beschikbaarheid van werk.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research

Op basis van de bijstandskansen wordt per gemeente berekend hoeveel uitkeringsgerechtigden verwacht worden en welke uitkeringsnormen daarbij horen. Zo worden per gemeente de verwachte bijstandslasten berekend.
Het aandeel verwachte bijstandslasten van een gemeente in het totaal van de verwachte bijstandslasten voor alle gemeenten tezamen bepaalt het budgetaandeel. Dit budgetaandeel is het aandeel dat een gemeente ontvangt uit het macrobudget BUIG.